

DES
105

1779.

N°. 5. Eesti = Ma Rahwa

Kalender,

ehk

Täht = Ramat

1779

Alasta peäle, pärrast meie
Jofanda JEsusse Kristusse
Sündimist.

(Siin ühhes on ka trükkitud, Pastor Johann
Kristow Henkeli ramat, Jummalala surest teggu-
dest Innimeste heaks; Kaks Jäggo on jubba
walmis, ja 15 Koppikad maksab igga Jäggo kol-
lopandud, Liina Trükkerii sees.

Talliņas, trükkitud Lindworsse kirjadega.

Värrast sedda kallist JEsusse Kristusse
sündimist on tännamo se 1779. aasta.

Värrast ma-ilma lomist	5728
Värrast Lutterusse õige usso ütles. wõtmist	262
Värrast wanna katko	122
Värrast sedda kui wäggi Pranburgi laks	100
Värrast sedda kui Toompä pölland	95
Värrast sedda sure näija hakkatust	84
Värrast teist katko	69
Värrast mele armollõsema Kalsri ja Sure Prava K A Z A R J N A sündimist	50
Värrast sedda kui ta hakkand wallit- fema	17

Pühha Päwa märk **S.**

Zoulo ja Wastla päwa wahhel on 6
Räddalat ja 5 Päwat.

Märkide selletaminne.

- Moor fu.
- ⤵ Essimenne werendel.
- Tais fu
- ⤵ Blimne werendel.
- ✠ ✠ Hea aadrit lasta.
- ⦿ Hea fuppo lasta.
- ✠ Hea arstimisse rohto wotta.
- ✠ Hea kühwada nting isrutada.
- ✠ Hea lapsi wödrutada
- ✠ Sedda, mis pitkalliste peab fastwama.
- Hea puid raiuda hone tarwis.
- └ Ahjo tarwis.
- p. pärrast.
- p. l. pärrast lounat.
- e. l. enne lounat.
- V. Pühha.

JANUARIUS. Neäri. Ku.

Kristuss. Umberlei kam. Luc. 2, 21.	Mira Jesus.	Neljas Jäggo.
1 Medei Pöäro	Behmet	§. 166. Kni Izaak sai sönuud, kutsus ta tedda ueste, ja ütles: Ästu liggi mõ Poeg, ja anna minnule Suud.
2 Abel	Ilmat,	
3 Set	L uddune	
4 Enoh	L	
5 Metusalem	Matt. 2.	
Jesus Egiptusse maal,	6 P. Pär. Neär. 3. Kun. P. 7,	
7 Julianus	(39. p. 1.	Jakob teggi sedda julgeste, sest ta olli oina Kaela ümbert ka karwaseks se ätud (§. 163.). Izaak tundis siis temma Riets te maggusat Haiso, ja ütles: Wata, minno poja Hais on ni
8 Erart	• ja	
9 Peatus	• Gumme:	
10 Paawli P.	• saddo	
11 Ewraim	• tulega.	
12 Rein	L	
Jesus 12 Nastat wanna, Luc. 2.	13 I P. p. 3 R. P.	D 1, 28. p. 1.
14 W. Hls	L	
15 Timf	L Sel:	
16 Kisbregt	L get	

Sel Kuul on 31 Päwa.

17	Tõnnise P.	Ilmat,	ni maggus kui
18	Uksel	kange	ühhe Wilja:
19	Sara	☞ külmi	Wälja Hais,
Pulmad Kana Liinas, Joann. 2.			mis Jehowa on
20	2 P. p. 3. R. P. Wab. Seb.		dunistand! Siis
21	Neto	☉ 5, 4. e. l.	dunistas ta ted:
22	Winfent	✦	da, ja ütles:
23	Potta	Faunis	Dane andko
24	Timoteus	külm	nüüd Jummal
25	Paawli Umb.	lumme:	sulle Laewa
26	Polikarpus	saddo	Kastest ja Ma
Wina: Mäest. Matt. 20.			Rammust; ka
27	9 P. e. Kr. Ülest.	✦	paljo Wilja ja
28	Karel	☞ 8, 38. e. l.	wärsket Wina!
29	Samuel	pliwset	Rahwa: Hulgad
30	Adelgund	Ilmat	peawad sind te
31	Ann		nima, ja paljo
			Rahwa s sind
			kummardama:
			olle

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 8. ning ühhe pole tundi, lähhab alla kello 3. ning ühhe pole tundi. Päaw on pitk 7. tundi, ja õ 17. tundi.

FEBRUARIUS Kúinla = Ku.

1	V rit	Múud	olle sa omma
2	Kúinla P.	on	Wendade Is-
Kúlwi : Mehhest, Luk. 8. 4.			sand e. f. Wallit-
3	8 V. e. Kr. Illest.		seja, ja so Emma
4	Weronika	✠ felget	Lapsed peawad
5	Agata	☉ I, 37. p.l.	sind kummarda-
6	Fio	ja	ma : árranetud
7	Rikart	wágga	olgo, kes sind
8	Kásperdina	✠ kúimat	needwad, ja ón-
9	Salomon	. Ilmat	nistud olgo kes
Kristusf. Kannatam. Luk. 18, 21.			sind ónnista-
10	Vaasia P.	odata.	wad!
11	Kolastika	☉	6. 167. Men-
12	Wastla P.	☽ II. 4. p.l.	da Jakob sai
13	Fubla P.	Nende	omma Emma
14	Walentin	☾ járrel	Kawwalu se
15	Waustina	Eumme	lábbi omma
16	Juliana	saddo tule	salt sedda Ón-
Kristusfe Kiusatam. Matt. 4.			nistamist enne-
17	V. P. Vastus	ja tuisoga.	sele ja omma
			Sugguwdsale,
			mis Esawile
			pididi

Sel Kuul on 28 Päwa.

18 Kontordia	↗ Selge	piddi sama. Ag-
19 Simon Ap.	↘ Saem	ga se ei vland
20 Eugarius	● 4, 13. p. l.	paljas Inni-
21 Jesaias	↗ fange	meste Ed ja Kou
22 Peetri P.	↘ Eümat	sest siis Jummal
23 Serenus	↘ Ilmat.	olleks woinud
Kananea Raesest, Matt. 15.		sedda Pettust
24 P. Paast. Maddise P.		peagi lasta J-
25 Wiktorius	● Niisket	saakt ees awwa-
26 Nestor	uddused	likuks sada, ja
27 Leander	↗ 4, 23. e. l.	nende ettemöt-
28 Justus	✝ Päwat.	minne tühjaks
		tehha, kui se
		temma

16 nel selle ku päwal touseb päife kello 7. lähhäb
 alla kello 5. pääm on 10, d agga 14. tundi pitk.

1	Abinus	Selge	temma Taht
2	Medea	Taem.	minne ei olleks
Eest kes kurratisti waemat. Luk. 11.			
3	3 P. Paastus	Selger	olnud: Sum-
4	Adrian	L Pawat	mal olli isse
5	Janus	Kange	Rebekkale teada-
6	Kottrwid	Kulmat	annud, enne kui
7	Perpetua	☉ 4, 53. e. l.	need lapsed weel
8	Ciprian	✠	Ilmale sündi-
9	Pöeri Pääw	Ööd.	sid, et se Su-
5000 Mehe sódtnisest, Joann. 6.			
10	4 P. Paastus	Selle	(S. 151.), se-
11	Konstantin	✠ järrele	párrast píddi
12	Krekor	✠ udduset	Rebekka Nou
13	Ernestus	niisket	nlüd forda
14	Safarius	☽ 6, 32 e. l.	minnema, et
15	Longinus	☿	Izaak teadmats
16	Sert	Ilmat.	ta sedda teggi,
Ius timwidega wissat. Joann. 8.			
17	5 P. Paastus	Hommiks	mis ta muido
			mitte ei olleks
			teinud, sest et ta
			Esawit

Sel Kuul on 31 Päwa.

18	Willemina	→ heitlik-	Esawit wägga
19	Kabriel	kut Ilmat.	lialt armastas.
20	Matrona	Louna aial	
21	Vent	● 4, 2. e. l.	§. 168. Ja:
22	Kawael	✠ peäwa	kob sai agga om-
23	Liits	paiste	ma Issa jurest
Kristusse sisse-õbitmisf. Matt. 21.			wäljaläinud, siis
24	6 P. Paastus	kulmat	tulli t e m m a
25	Paast W. P.	död,	Wend Esaw
26	Emanuel	✠ selge	omma Linn o:
27	Kustaw	✠ taew.	lastmisest kojo
28	Suur 4. P.	Uddused	walmistas sed-
29	Suur Rede	● 0, 52. e. l.	da Roga, ja
30	Adontas	✠ niisket	wiis omma Is-
Kristusse illestõusmisf. Mark. 16.			sale. Oh! kui
31	Esim. Pühq	Ilmat.	wägga ehmatas
			se wanna Issak,
			ja wärrises, kui
			ta

Ionel selle ku päwal tõuseb päike kello 6. lähhab
 alla kello 6. päätw on 12. ja õ 12. tundi pitk.

WIKES. Jürri ehk Mahla Ku.

1	Teine P.	Karjal. P.	ta nüüd se dige
2	Kolmas P.	Muist	Efawi Heält ku-
3	Berdinand	✠ heitlikkut	lis! La ütles,
4	Ambros	Ilmat	kui Efaw sedda
5	Maksim.	● 5. 17 p.!	Roga temmale
6	Rölestin	tule: ja	vakkus: ma ol-
Kinni pandud ukst, Joann. 20, 19.			ien jo sõnud, ja
7	1 P. p. Uuest. P.		sedda õnnis-
8	Viborius	Lumme	tand, kes sedda
9	Wozislaus	✠ ning	Roga mulle on
10	Leo	wahhel	tonud, ja kül se-
11	Ju ius	Do, 41. p.!	samma jääb ka
12	Etsekel	Whma	õnnistud!
13	Sermasius	saddoga	
Heast Karjatsfest, Joann. 10, 14.			§. 169. Kui
14	2 P. p. Kr. U. P. Künni P.		Efaw sedda ku-
15	Karin	Selge	lis, hakkas ta
16	Rudolw	✠	nutma ja kisse-
17	Hans	✠ Saem	dama, wägga
18	Walerian	Külma	sure ja kibbeoa
			Kissendamisse-
			ga. Se Issa
			ütles: So
			Wend

Sel Kuul on 30 Päwa.

19 Simon **4. 5. p. l.**

20 Adolarus **7. 1. p. l.**

Ürrikesse aja pärrast, Joann. 16.

2 **3. p. p. r. K. Ulest. P.**

22 Karisius Summi

23 **Gurr. Pääw** ja

24 Albert w hma-

25 **Pino + P.** laddo

26 Eufekias

27 Ludolw **7. 11. p. l.**

Krisens ärraminne mis, Joan. 16

28 **4. p. p. K. Ulest. P.**

29 Vitalis segga-

30 Ne. mund .. rud

Wend Jakob on Kawwalus-
sega tulnud, ja
sinno Danistus-
se ärrawõtnud.
Eswi Meel jäi
wägga pahhaks,
ja ütles: Ta on
mind uhtid jo
kahre Puhto
kawwalaste pet-
nud: mo esfi-
messe Ehandi-
misse Digns
wõtris ta ärra
(9. 153.), ja
nüüd

12 nel selle ku päwal touseb päilif pole tundi pärrast kello ning lühhab alla, pool tundi pärrast kello 7. Pääw on pitk 15. ja õ 9. tundi.

1	Wolbet P.	Willo,	nüüd on ta min-
2	Zule † P.	uddune	no Onnistusse
3	† Leidminne	ja	ka ärrawõtnud.
4	Kottord	tuulne	Efs sa polle

Digest pallumisest, Joann. 16, 23. Dñistamist weel

5	† P. p. Kr. III. P.	o,	is se ärranis
6	Domisilla	(37 e l.	hoidnud, mis
7	Zanislaus	Ilm,	Issa?
8	Job	wahherab	
9	Suur † P.	Beäwa-	J. 160. Issaak
10	Varnabas	paistmis-	wastas: Ma
11	Wiktoria	6 37 e l.	ollen tedda sinno

Nõmustajast, Joann. 15, 26. Issandaks ehk

12	6 P. p. Kr. Allest. P.		Walitse ja ks
13	Liberatus	se ja	pannud, ja tem-
14	Sabina	wihmaga.	ma Wennad ol-
15	Sohwi	...	len ma temmale
16	Zodokus	Seggane	Sullaseks seäd-
17	Erif	ilm,	nud, ja Wilja ja
18	Mifander	felle	twärsket Wina

temmale mur-
retsenud; mis
pean

Sel Kuul on 21 Päwa.

Pühast Wainust, Joann. 14, 23.		pean ma nüüd
19 4 Pühhi	● 6, 3. e. l.	julle tegg ma,
20 2 Pühha	järrel	mo Poeg? &
21 3 Pühha	on	saw ütles: on
22 Emilia	✠	ful fiis agga se
23 Eduard	selget	üts ainus On-
24 Pendiß	Pawat	nistamine? On-
25 Kristiana	✠ ja	nista mind ka
Jesus ja Nikodemus, Joann. 3.		mo Issa! Issa!
26 3 aino Summ. P.		fiis onnistasted
27 Vert	✠ 10, 43. e. l.	da, ja sowis tem-
28 Willem	✠ mürris-	male ka paljo
29 Mart	tamine	Head, agga üt-
30 Petronella	✠ oda-	les sedda seäl ju-
31 Wikand	ta.	res: Onnma
		Wenda pead sa
		tenima; ommeti
		peab sesündima,
		et kui sa saad Voi-

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 8. päaw on pitt 17. d agga 7. tundi.

1	Koistal		Selge.	miss eht Ram-
	Kikkast Mehhest.	Luk. 16.		mo saand kül sa
2	1 P. p. 3. a. 3. P.			ajad siis temma
3	Rasmus		II IO e. l.	Jkke so Kaela
4	Liso		Soja ja	pealt ärra.
5	Poniwastius		seige Ilma:	§. 171. Esaw
6	Artemius		de järrel	ollets sest kül
7	Lukretia		woks	woinud moista,
8	Medardus		✱. wihm	ei se Üsp mitte
	Surest Dhta. sōma: aiast,	Luk. 14, 16.		koggematta
9	2 P. p. 3. a. 3. P.			poind rünuud,
10	Putem P.		I 40. e l.	waid Jumma:
11	Blawius		rahhega	last nenda juh:
12	Pasindes		seggarud,	hitud olli ;
13	Tobias		ja	ja ollets pid:
14	Waelrus		✱	dand ennast al:
15	Witus		kange	landama Jum:
	Kaddunot Lambast,	Luk. 15, 1.		mala ette, ja
16	3 P. p. 3. a. 3. P.			temmali Armo
17	Kreet		✱ 47. p. l.	usima; agga
				temma Eüd:
				dame Kurjus ja
				Liggedus ei last:
				nud

1	Leobald	Soiad	6. 172. Re-
2	Heina Mar. P.	5, 56. p. l.	bekka sai temma
3	Kornelius	Ilmat,	kurja Rou ussi-
4	Ulrik	••• muist	naste teada; ta
5	Anselm	felge,	rakis sedda Ja-
6	Hektor	•	kobbile ja ütles:
Wariseride Digussfest, Matt. 5.			
7	6 P. p. 3. a. 3. P.	muist	Müüd mo Poeg,
8	Erino	II, 9 e. l.	kule mo Sanna,
9	Kilian	• seggaste	ja tõrta kätte,
10	Israel	Vawadega.	ja pöggene Ha-
11	Eleonora	Nende	rani Liina, min-
12	Hindrik	järrel on	no Wenna La-
13	Marrette P.	4000 Mehhe söötmiss. Mark. 8.	bani jure, ja ja
14	7 P. p. 3. a. 3. P.	temma	senna ni kauaks,
15	Apoll Jagg	minne	kui so Wennial
16	August	•	temma tulline
17	Wesius	DI, I. P. L.	Wihha saab
18	Rosina	odata.	mõdalainud, ja
			temma sedda
			saab ärraunus-
			tanud; mis sa
			temmale oled
			teinud,

Sel Kuul on 3: Päwa

19 Numinä

Selget

20 Ellias

sojad

Walle Prohwetidest, Matt. 7: 15.

21 *P. p. 3. a. 3. P.*

22 Apollina

Ilmat

23 Karolina

wahbeta-

24 Kirsti

wad kange

25 *Sakobi P.*

(9, 30 e. l.

26 Anno

wihma

27 Marta

☩ ja

Üllekohetsest Maja: Piddaj. Luk. 16.

28 *P. p. 3. a. 3. P.*

29 *Olomel P.*

mürrišta-

30 Aldon

misjega.

31 Kermann

☩

teinud, ja ma
tahhan siis jälle
süüna läkkitada,
ja sind lasta
seält ärratua.

S. 173. Dina
Mehhe Isaafile
ei nimmetand
ta muud ühtegi
sest Usjast, kui
pallus agga, et
ta piddi Jakob:
bit saatma oina
Emma Suggu:
laste jure, enne:
sele seält Raest
wöt

14 nel selle ku päwal touseb päike 3. werendel
pärrast kello 2. ning läbbab alla werendel pärrast
kello 7. päaw on pitk 14. ning üks pool, õ aggu 7
ning üks pool tundi.

1	Beetri Wang	○ 32. e. l.	wõdtna, sest Esaw
2	Annibal	⊗ Elget	wi Naesed ollid
3	Cleasar	⊗ ja	temmal sureks
Jerusalemma ärrarikmiss. Luk. 19.			Melehaigus:
4	10 P. p. 3. a. 3. P.		seks (S. 159.).
5	Judas	willut	Ta üles: Min-
6	Eugenius	⊗ Jlnmat.	nul on Laddi-
7	Tonatus	Willo	mus omma st
8	Siriasus	D o, 1 e. l.	Ellust Hetti:
9	Romanus	tuul,	Rahwa Lütta-
10	Lauritse P.	selle	de pärrast: kui
Wariserist ja Eblnerist, Luk. 18.			Jakob ka Nae-
11	11 P. p. 3. a. 3. P.		se wõttab sejin-
12	Herm	järrel,	natse Ma Lüt-
13	Eusebius	sojad	trist nisuggused,
14	Ello	Pärwad	kui Esawi Nae-
15	Rukki Mar.	○ 4, 6. e. l.	sed on mis mo
16	Alaf	ning	Ello siis matsab!
17	Onesimus	⊗ uddused	Jiaak olli sega
			Rahbul, ja kut-
			sus Jakobbit,
			danistas teoda
			neste,

Sel Kuul on 31 Päwa.

Kurdist ja Keletumast, Mark. 7.

18 **12 P. p. 3. a. 3. P.**

19 Sebald | ööd.

20 Rut | Kaunid

21 Wilibert | päwad

22 Calens | paudo

23 Barsabas | **C 5, 50. p. 1.**

24 **Perell P.** | Jlm

Preestrif ja Lewitist, Luk. 10.

25 **13 P. p. 3. a. 3. P.**

26 Kreneus | mahhetab

27 Augustin | tule so :

28 Perent | tule- ja

29 **Joan. Hul.** | wihma-

30 Benjamin | **8, 59. e. l.**

31 Rebekka | ga.

ueste, ja lites :

Ea ei pea mitte

Ke est wõtma

Kanaani : Ma

Lütardest, waid

minne Mesopo-

tamia : Male,

omma Emma

Jessa Petueli

Kotta (S. 141.),

ja wõtta eanese-

le seält Ke est

omma Emma

Wena Labani

Lütrist. Kenda

Isaak satis ja

kobbit minne-

ma

4 nel selle ku päwal tõuseb päike 3. werendel
päärast kello 4 ning lahgab alla, werendel pä-
rass kello 7 päaw on pütk 14. ning üks p. ol, 8 agga
9. ning üks pool tnadi.

Kämnest Piddalidõbbis. Luf. 17.

1	14 D. p. 3. a. J. D.	
2	Elisa	Pilwene
3	Reinard	uddune
4	Moses	✧ Taem,
5	Mangnus	soe
6	Kai	D 4, 31. p. l.
7	Regina	L ning

ma ja Jakob,
läks Beersabast
ära ja hakkas
sedda fanget
Leed kaima Ha:
rani: Viina pole
(S. 139.).

S. 174. Kiri

Esaw näggi, et
ta kurri Dou
tühjaks läks, se
läbbi, et Jakob
sai ärralainud;
ja moistis, et
Kanaani: Ma
Lüttrid temma
Issa ja Emma
Melest ni pah:
had ollid, siis ta
arwas sega om:
ma Patto p'stut
woiwa parran:
dada,

Mammnast. Matt. 6, 24.

8	15 D. p. 3. a. J. D.	
9	Abigael	wahhel
10	Eobald	Wihm
11	Cirus	✠ wahhel
12	Pödr: Pään	selge.
13	Amatus	1 Selle
14	f. Ullendam.	6, 52. p. l.

Maini Viina surnust, Luf. 7.

15	16 D. p. 3. a. J. D.	
16	Erwemia	✠ jörrel
17	Titus	● willo

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Berner	ja	dada, ja omma
19 Wausius	fange	Wannemid me:
10 Tõnns	↗	litada, et ta läks
21 <i>Matt. 2.</i>	tuul	Abraami Poja
<hr/>		Jsmaeli jure
Wee: többisest, Luk. 14.		(S. 111.), ja
22 <i>17. P. p. 3. a. J. P. C. 1. o. e. l.</i>		wõrtis Jsmaeli
23 Osea	Õuud	Lüttar, Mah:
24 Kleomas	alka-	halat Nimmi,
25 Harald	↗ mad	omma endiste
26 Adolw	kümat	Maeste kõrwa
27 Tetel	••• ööd	ennese Maeseks.
28 Wentsel	● 7, 14. p. l.	S. 175. Se
<hr/>		on nüüd Kristi
Suremast Käsjust, Matt. 24.		Jnnimestel kü
29 <i>18. P. p. 3. a. P. Mihli P.</i>		immelinne kuul:
30 Hieronimus	tulla.	da

12 nel selle ku päwal touseb päike kello 6. ning lähhäb alla kello 6. päaw on pitk 12. ning ö ka 12. tundi.

DREDBER. W'na=ehf Roja=Ru.

1 Boirad	Zaem	da ja luggeda,
2 Jairus	on	et úks Mees ni
3 Bolmer	└ pilmes,	mittu Raest on
4 Prants	u' du.	vótand, ja ei
5 Bides	sed	stinni ka Jum-
Alward Innimessfest, Matt. 9, 1.		Se ädus sega
6 19 P. p. 3. a. J. P.	└	mitte ühte, sest
7 Kustaw	(55. e. l.	et Jummal N.
8 Tionius	mitte	damale esimes-
9 Tomasia	roppud	fest Algmissfest
10 Kurfart	Ilmat.	úks ainus Rae-
11 Angelus	└	petemma Kälje-
12 Mai	... Range	Kuust on lo-ud
Pulma Mideft, Matt. 22, 1.		(9 12.) agga
13 20 P. p. 3. a. J. P.	└	se Prunk vlli
14 Kalikstus	● 8, 52. e. l.	rousuud jeäl
15 e' 70	Form	Demiks, pool
16 Katus	w. hherab	Made sees jo
17 Mlep	└ Lummi	enne Abraami
18 Lucas	saoga.	Ello: Mega (6.
		100.), ja pru-
		guat.

Sel Kuul on 31 Päwa

19	Kutsius		Segga-	gitakse seäl weel
	Kunninga Mehhe-	Voiafi,	Joan. 4.	tännapäaw & ür-
20	21	P. p. 3. a. 3. P.	tud	ti-Rahwa ja mu
21	Ursel		C 7, 48. e. 1.	Paggana- Usso
22	Sewerin		ja	Rahwa seas, et
23	Salome		wahhel	üks Mees ni
24	Blorientin	∴	kümad	paljo Raesi wõt-
25	Kristian		Ilmad	tab, kui ta jouab
26	Amandus		on	toita. Agga
	Kawwalasi Sullasest,	Matt. 18.		Algmisest ep
27	22	P. p. 3. a. 3. P.		olle se mitte nen-
28	Engelbregt		8 25 e. 1.	ga olnud, ütles
29	Absalon		lota.	Jesus meie On-
30	Josawat		Lummi-	nisteggia,
31	Wolfgang		saddo.	Matt. 19. 8.
				§. 176. Ja
				kob olli haka-
				nud

16nel selle ku päwal touseb-päike pole tundi pärrast kello 7. ning lähhab alla pole tundi pärrast kello 5. päaw on pikk 9. õ 15. tundi.

1	Pähhade P.	Wägga	nud omma pikka
2	Lingede P.	tuulsed	Leed kaima
Kobto rahhast, Matt. 22, 15.			(S. 173.) ja olli
3	23 P. v. 3 a. J. P.		dige üksi. Uhhel
4	Ott	L ja	Dhrul sai tema
5	Käspes	D 8, 36. e. ll.	ühte Paika Lusi
6	Paltser	külmät	Liina liggi, sen-
7	Klaudius	Almat,	na jäi temma
8	Writs	Lumme	Dse, sest et Pääw
9	Teodora	saoga	olli poja lainud,
Jairi tüttrest. Matt. 9.			ja wöttis ühhe
10	24 P. v. 3 a. J. P. Matt. 9.		neist Kimwidest,
11	Matt. Pust.	wahhel	mis seäl maas
12	Arkadius	9, 58. e. l.	ollid, ja seadis
13	Predrik	Sulla-	se omma Pea
14	Leopold	ga	alla, ja heitis
15	Ananasius	on	senna maggama
16	Alwäus	odata	Ja ta näggi seäl
Hirmsast Irrakaut. tööst, Matt. 24.			Unnes, et üks
17	25 P. v. 3 a. J. P.		Reedel ehk kark-
			sas seisis Ma
			peäl piisti, ja
			temma Dts pu-
			tus

Sel Kuul on 30 Näwa

18	Esra	→	Selget	tus Laewani, ja
19	Ulsbet	☩	3, 17. p.l.	Jummala Inge-
20	Amos	✱	ja	lid ollid seäl
21	Mar. Ohw.		külmat	heddeli päel ül-
22	Sesilia		Ilmat,	lesimianemas ja
23	Klement		tuulsed,	madatullemas.
Wiimsesst Kohtust, Matt. 25.				Ja Jummal isse
24	26 P. v. 3. a. 3. P.			olli üllewel seäl
25	Kaddrina P.	☩	Nä-	peäl nähha, ja
26	Konrad	☩	wad.	ütles Jakobibile:
27	Isai	☩	o 30 e. l	Winna ollen
28	Künter		Kange	Jehowa, so Is-
29	Ewert		külmal.	sa Abraami
30	Andrese P.	☩		Jummal, ja
				Isaaki Jumo-
				mal! Se Ma,
				mis peäl ja mag-
				gab,

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 8. ning lähhäb alla pole tundi pärrast kello 3. pädw on pitk 7. ü agga 17. tundi.

DECEMBER Joulo Ku

Kristusse sisse: sditmissi. Matt. 21.

1	Krist. Tull. P.	Matalla
2	Arend	Uddune
3	Parbo	→ wahhel
4	Agaton	sulla
5	Bolber	▷ 4 55. e. l.
6	Niggolas	wahhel
7	Agata	→ kilm

gad, sedda tah-
han ma sinuule
ja so Suggule
anda; ja sinno
Suggu peab sa-
ma ni paljo, kui
Mulla Põrm, ja
ennast laiale
lautama Ohro
pole ja Homiko
pole, ja Pohja
pole ja Loune
pole, ja sinno ja
so Seemne ehk
Suggu läbbi
peawad keik
Maailma Sug-
guwõssad õu-
nistud sama.

Tähhed enne wimisi Päwa, Luk. 21.

8	2 Kr. Tull. P.	päärst
9	Zuhkum	sedda
10	Zühhem P.	sel
11	Elso	▷ 9, 53. e. l.
12	Ottilia	get
13	Eulfia	küimat
14	Nikafius	•

Joannes Wangitornis, Matt. 11.

15	3 Kr. Tull. P.	
16	Idia	Ilmad.
17	Albina	Tuul

9. 177. Men-
da olli Jakob
nõud jo se kol-
mas, kellele
Jum:

See Kuul on 31 Päeva.

18	Kristom	✠. Lummi	Jummal need
19	Pott	Co, 38. e.l.	Lootusfed Ra-
20	Abraam	saddo	naani Ma Vär-
21	Toma P.	ja	rimisfest kulu-
Joannesse Lunnistusfest, Joan. 1.			tas, ja et nende
22	4 Kr. Tull. P.	wimats	Suggust feige
23	Adam	kange	Maama ehk Ma-
24	Ewa	kilm	ilma Onnisteg-
25	Joulo	lõp	gia viddi Ilma-
26	Teine P.	● 6, 49 p.l.	le todama (6.
27	Romas P.	petab	80.): essiti olli
28	Sura L. P.	fedda	se sündinud
Sest immeks: pannemisfest, Luk. 2.			Abraamile ni
29	P. p. Joulo		mittokord (6.
30	Tawet	Maasta.	106. 107.); siis
31	Silwester	✠ ✠ L ●	temma Poja
			Jsaakile (6.
			154.), ja nüüd
			ka

ionel selle ku päwal tõuseb päike werendel pä-
 rast kello 9. ja lähhab alla 3. werendel pärrast kello
 2. päätw on pitk 5. ja üks pool tundi, õ agga 18. ja
 üks pool tundi.

Keile, kes himmustawad Paede ladale tulla, antakse teada, et Paede lünnas kolm korda aastas lata petakse: 1) 3 mal Kõunla ku päwal, ehk Päwa pärrast Kõunla päwa; 2) 25 mal Jani ku päwal ehk päwa pärrast Jani päwa, ja 3) 21 sel Mihkli ku päwal, ehk Maddisse päwal.

Weel antakse teada et Meäriku teisel, kolmanda: mal ja neljandamal Päwal, Weiste, Doste, ja Keigesuggu Kaupa Lata petakse Kirrimäe Moisas, Niggola, Kihhelkõunas Läne, Maal.

Päwa: ja Ku: Warjutamisest.

Et aastal saab Päike üks: ferd warjutud kolmandamal Päwal Jani: kuus.

Ja Ku ka üks ferd 1: Päwal Talwe Kuus. Mõllemad warju amised on nähtawad

Ea Jakobbe. Jakob oli se wünnne kelle Usko nenda kuusati, sest temmale andis Jummal 10 rohkestest Lapsi, kes keel ühes heks Rahwas ollid armata (§ 127.), ja mitte ennam igga Pojast isje Rahwas, kui

Kul enne sedda Abraami Poegadest Iſ-
maeli Lapsed. (S. 129), ja Iſaaki Poe-
gadest Eſawi Lapsed, itka iſſe Rah-
waks ſaid ja armata iullid.

S. 178. Weel ütles Jummal Jakob-
bile ſeäl Unnenäus (S. 176.): Wata,
minna ollen ſinnoga, ja tahhan ſind hoi-
da keikis Paikus, kus ſa lähhed, ja ei
tahha ſind mitte mahhajätta, waid keik
tehha, mis ma ſulle ollen rāfinud. Kul
Jakob ommast Unneſt üllesārtas, ütles
temma: Oh! mis Kartuſe wāart on
ſeſamma Paik, ſiin ei olle muud kui Jum-
mala Kodda, ja oſe Taewa Wārraw!
Ja ta wottis ſe Riwwi, mis ta Pea all
maggades olli oluud, ja ſeādis ſe ſinna
ūhheſ Mārgiks ehk Sambaks pūsti, et
ta ſedda Paika teine Puhk jälle wōiks
tunda, ja panni ſeſamma Paiga Nimmi
Petel, ſe on ni paljo kui Jummaia Kodda.

S. 179.

§. 179. Ja Jakob tootas ühhe Toos-
tusie Jummalale, ja ütles: Kui Jum-
mal minnoga on, ja mind ho'ab se Tee
peäl; kus ma läin, ja annab mulle Lei-
ba üüa, ja Riided Selga pämma, ja sa-
dab mind Rahhoga iälle taggasi tulles
omma Issa Maiasse, ja Jehowa mulle
Jummalaks jääb; siis peab se Kiwvi,
mis ma ollen pannud Sambaks, Jum-
mala Kojaks sama; ja keigest sest, mis
Jehowa mulle annab, tabhan ma tem-
male tõeste Künneft anda!

§. 180. Se peäle läks Jakob ifka ed-
dasi, senni kui ta sai Harani-Üünna, ja
temma Emma Wend Laban wõitis red-
da sure Rõmoga wasto, kui Jakob teä-
da andis, et ta temma Suagulane ja
Rebekka Poeg olleks, ja ütles Jakobbi-
le: Sinna olled tõeste minno Ei ja
Lihha!

Ehha! Menda jái Jakob essiti temma
jure úks terwe Ku; sus úties Eaban:
Kas sinna sepárrast, et sa mo Suggu-
lane olled, peássid mind iima - aego teni-
ma? nimmeta mulle úkes, mis is Paik
peab ollema!

§. 181. Ja Eabanil olli Kaks Túttart;
wannema Nimmi olli Lea ja norema
Nimmi Kael; ja Leal ollid maddalad
Silmad, ehk piissut rummal Teggomood
agga Kael olli wáagga ihusa Náoga. Ja
Jakob armastas Kaelit, ja úties Eaba-
nile: Ma tahhan sind seitse Nastad teni-
da so norema Túttre Kaeli párrast. E-
ban úties: parrem on se, sinnule tedda
anda, kui úhhe teise Mehhele; já agga
minno jure! Ja Jakob tenis Kaeli pár-
rast seitse Nastad, ja need ollid temma
Melest, kui ússikud Páwad, sest et ta
tedda wáagga armastas.

§. 182. Kuit se seätud Neg täis sai,
ütles Jakob Labanile: Anna mo Maene
minnule kätte, sest minno Pämäd on
täis! Ja Laban koggus feik selle Liina
Mehhed kofko, ja teggi Jodud. Agga
kui Ohto sai, tehti se illekohhus Jakob-
bile, et Laban wöttis omma wannem
Tüttar Lea ja wiis tedda Pimmedas, nen-
da kui seäl Maal se Prung olli, Jakobit
jure; ja temma heitis ennast ta kõrwa,
ja orwas, et se Rael olleks. Homiko
näggi Jakob, et se Lea olli. Temma
Meel ei woinud hea olla se peäle; ta üt-
les Labanile: miks sa mulle sedda olled
teinud? eks ma olle Raeli pärrast so ju-
res teninud, ja mikspärrast olled sa mind
petnud?

§. 183. Laban ütles: Se ei sünni nen-
da siin meie Paitus, et meie noremat
Tüttart

Tüttart enne kui wannemat Mehhele
panneme; pea temma Pulma-Näddal
temmaga täis, küll siis anname sulle se
teise ka selle Tenistusse peäle, mis sin-
na weel teist seitse Aastad minno jures
pead tenima. Jakob teggi nenda, ja
pidas temmaga se Pulma-Näddal, ja
siis Laban andis temmale omma teine
Tüttar Rael ka Naeseks.. Nenda sai
Jakob nüüd omma wasto Meelt ka
Lahhe Naese Mehheks (S. 175.), agga
se tulli temmale pärrast sedda Kristiks küll
mitmetwisi. Laban andis ka omma
Tüttri Reale üks omma Ümmarda jattest
Silpa Nimmi, ja omma Tüttri Rae-
lile üks teine, Pilla Nimmi, Ümmar-
dajaks.

S. 184. Jakob tenis se peäle Labani
jures weel teist seitse Aastad, ja armas-
tas Raelit paljo ennam, kui Reat. Ag-
ga

ga Jummalale Mele parrast ei olnud se,
et nemmad Leat nenda wihtasid ja al-
waks piddasid, separrast andis Jehowa
temnale Siggidust, et ta Lapsi sai, agga
Kael jäi sigginatta. Lea sai nelki kord
jarrastikko Käima peäle, ja tõi Jakob-
bile nelki Boega Ilmale, esimesse Nim-
mi pandi Ruben, teise Nimmi Simeon,
kolmande Nimmi Lexoi, ja neljandama
Nimmi Juda. Siis jäi Lea seisima
Lapsi samast.

S. 185. Kui Kael näggi, et ta Ja-
kobbile ühtedi Last Ilmale ei tonud, siis
ta hakkas omma Odde wägga kaetsema,
ja ütles Jakobbile: Sada mulle Lapsi,
agga kui mitte, siis surren minna ärra!
Siis Jakobbi Wihha sättis põllema
Kaeli peäle ja ütles: Olen minna Jum-
mala Ussemel, kes sulle Jhho Suggu
kelab? Kael ütles: Wõtta siis minno
Ummar.

Ummardaja Pilla, ja heida temma jure,
et minnule temmaſigi Suggu tulleks!
Ja ta andis temmale omma Ummardaja
Pilla Naefeks. Nenda se olli Jakobbil
jo kolmas Naene. Pilla sai Råima
peåle, ja tõi Jakobbile Poia Ilmale, ja
Rael panni temma Nimmi Tan; ja
Pilla sai jälle Råima peåle, ja tõi teise
Poja Ilmale, ja Rael panni temma
Nimmi Taxotali.

S. 186. Kui Lea nãggi, et ta olli lõp-
pend lapsi sada, ja et Raelil se Nou olli
forda lå nud, siis wõttis ta omma Um-
mardaja Silva, ja andis tedda ka Ja-
kobbile Naefeks. Se wagga Jakob pid-
di sedda keik sallima, ja nüüd jo neljas
Naene wastowõtma, sest temma olli seäl
kui Wõdras ja üksi, agga Laban Ber-
re Rahwast olli paljo, ja temma um-
mad Naefed tahtsid sedda. Lea Ummar-

daja Silpa tõi Jakobbile ka Poja Ilmale, ja Lea panni temma Nimmi Kad; ja Silpa tõi weel teise Poja Ilmale, ja Lea panni temma Nimmi Ufer. Nenda ollid Jakobbil nüüd kahheksa Poega.

§. 187. Selle järrel sündis se, et Lea isse jälle Jakobbit ennese jure kutsus, ja ta sai Raima peäle, ja tõi omma wien-dama Poja Ilmale, (§. 184.), ja panni temma Nimmi Isastar; ja Lea sai jälle Raima peäle, ja tõi omma kuen-dama Poja Ilmale, ja panni temma Nimmi Sebulon Nüüd olli Jakobbil kümme Poega kes keik ellasi. Pär-rast sai Lea ühhe Tüttri, ja panni temma Nimmi Tani.

§. 188. Siis (ööldasse) mõtles Jummal ka Raehi peäle, ja mõttis temma Valwed kuulda, et ta Raima peäle sai,
Sel

Selga (S. 146.) ja tõi ühhe Poja Ilmale,
ja ütles: Nüüd on Jummal minno Teo-
tust ärrawõtnud; Jehowa andko mulle
teise Poja weel siina jure! Ja temma
panni se Lapse Nimmi Josef. Se olli
Jakobbi üksteistkümmes Poeg.

S. 189. Kui Rael sai Joseppit Ilma-
le tonud, ja Jakobbi Tenistusse Aastad
täis olli (S. 183.), siis ütles Jakob La-
banile: Pässe mind nüüd lahri, et ma
lähhen jälle omma Male, ja anna mulle
mo Naedsed ja Lopsed, kelle pärrast ma
find ollen teninud. Laban ei tahtnud
sedda hea Melega, sest ta teadis, mis
Onne Jummal temmale olli annud, se
wagga Jakobbi pärrast. Ta tunnistas
sedda isse Jakobbile ja ütles: Ma ollen
sedda wägga selgeste tunnud, et Jehowa
mind on sinno pärrast õnnistanud; se-
pärrast nimmeta mulle omma Walka,

mis se peab ollema, siis tahhan ma sed-
da juule anda.

§. 190. Jakob ütles temmale: Sa
tead, kuidas ma sind olen teeninud, ja
kuidas so Lujuste On minno Käe all on
olnud, sest pissut olli se, mis sul enne
mind olli, agga se on nüüd wägga pal-
juks sigginud, ja Jehowa on sind minno
Jalla- W. ewa läbbi õnnistanud; ja
nüüd, millal pean minna ka omma Per-
re Heaks middagi teggema?

§. 191. Laban küsis: Mis pean ma
siis sulle andma? Jakob wastas: Sin-
na ei pea mulle otse ühtegi andma, kui
sa agga sedda Asia mulle teed, mis ma
täna sinno ette rāgin, siis tahhan ma
jälle so Puddo Lojussed sõta ja hoida.
Kui Laban sai küsinud, mis Assi se ol-
leks, ütles Jakob: Ma tahhan täna-
pääm

pääm keik so Puddo, Loguste Karjad
 läbbikäia, ja seält ärralahhutada keik
 täppilissed ja kirjud Lambad, ja keik
 Suitso-karwa so Lammaste seast; ja keik
 kirjud ja täppilissed Riitsede seast, ja se
 olgo minno Valk. Ja minno Digus
 peab minno eest kostma tullemal Ujal,
 kui minno Valga pärrast so ette tullakse
 räkima; sest keik, mis ei olle täppilinne
 egga kirjjo Riitsede seas, ja mis ei olle
 kirjjo egga täppilinne, egga Suitso-kar-
 wa Lamba-Tallede seas, se olgo minno
 Kå kui warrastud Usji armata.

S. 192. Laban olli warsti walmis jälle
 Kaupa teggema, ja ütles: Oljo se nen-
 da so Sanna järrele. Ja selsammal
 Päwal lahhutadi keik lappilissed ja kir-
 jud Sikkud, ja keik täppilissed ja kirjud
 Riised, ja keik, kus ial Walget külges
 olli, ja nenda ka keik, mis ial Suitso-
 karwa olli Lammaste ja Tallede seas,

leed lahutatadi ärra issepäinist, ja Laban andis neid omma Poegade Kätte hoida, agga Jakob jäi Labani teisi Puudo-Lojusfid holdma, nende kui ennegi. Ja Laban seadis kolme Päwa Teekäimisse Ruum ennese ja Jakobbi Karjade wahhele, et need kirjud ja lappilissed ennam teiste sekka ei piddand sama, ja lotis, et seddawisi Jakobbi Palk ehk Ossa monne Aasta pärrast pissut kül piddi ollema.

S. 193. Agga Jummal tahtis Jakobbit õnnistada, ja temmale Head tehha; sepärrast sündis se, Jummal Heldusse, ja Jakobbi targa Noupiddamisse läbbi, et monne Aasta pärrast Jakobbil liggit malt surem ja varrem Karri igga Sugu Puudo-Lojussest olli, kui Labanil. Jakob wöttis tored Keppid Keigesuggusest Puust, ja koris nende külge walged Wirud ja Krüpsud, ja ni mittoford, kui Labanil

Labani Puddo, Eojussed Kammus ollid
ja piddid tineks sama, siis panni Jakob
need kirjud Keppid Wee - Kennide ja
Kunnade sisse nende ette, Euhho nem-
mad piddid tullemä joma; se läbbi sün-
dis se, Eul nemmad seäl said joostud, et
nemmad selged nisuggused Talled teggid,
mis lappilissed ja räppilissed ja kirjud ol-
lid. Agga kui Puddo - Eojussed ollid wäe-
timad, siis ei pannud Jakob ommad
Keppid mitte sinna Jooksmisse Aeges.
Se läbbi said need kangemad ja warra-
sed Talled ikka Jakobbile, agga need
wäetimad ja Abbarikkud Labanile.

S. 194. Jakobbi Karri ja Barrandus
Kossus nüüd üpris wägga. Käl sai tem-
male paljo neid Puddo Eojussid, käl
olli temmal ka paljo Sullasid ja Ummar-
dajaid, ja Kammelid, ja Eeslid; nenda
et Labani teised Eapsed hakkasid ütlemäz

Jakob on feik ärrawötnud, mis meie
Issa pärralt on, ja meie Issa Pärran-
dussest on ta feik sedda Rikkust ennesele
sanud. Jakob tundis ka pea Labani
Silmist ehk Näust, et ta Südda ei ol-
nud enam nenda temma wasto, kui enne
sedda. Ta mõtles sepärrast se peäle,
kuida ta hea Wisiga seält woiks ärrasa-
da, enne kui Laban ehk ta Bojad, tem-
male Kurja weel peälegi teeksid.

S. 195. Jummal näitas ennast Jakob-
bile siis Unnes, kui ta öiete Mürres olli,
ja täis kaksstümmend Nastad jo Labanit
olli teninud. Jummal ütles temmale:
Minne jälle taggasi omma Wannematte
Male, ja omma Suagulaste Seltsi ju-
re, ja minna tahhan sinno Rättetasu-
ja olli, sest ma ollen feik näinud, mis La-
ban sinnule on teinud. Minna ollen se
Weteli Jummal, kes ennast sulle seäl
näitas

näitas (S. 178), kus sinna se Riivvi-
Samba seädsid, ja minnule Tootussi
tootafid. Minne nüüd siit Maalt ärra, ja
minne taggasi omma Sündimisse-Male!

S. 196. Jakob wöttis Jummalä Käs-
ko Römoga kuulda; ta satis Sannu-
meo Kaelile ja Peale, ja käs kis neid en-
nese Kõnnele tulla laggeda Wälja peäle
temma Buddo-Lojuse jure. Seal ta
rääkis keif nende ette, ja ütles: Ma nään
et teie Jõssa Silmad ei olle minno wasto
nenda kui elle ja enne sedda, et ma kül
keige omma Kammio ja Jouga tedda ol-
len teninud, nenda kui teie teate; agga
teie Jõssa on mind narrida püüdnud ni
mitmet wisi, ja minno Palka kül kü-
mekord teistwisi seädnud; süiski Jummal
ei olle temmale Melewalda annud min-
nule Kurja tehha, egga mo Palka kinni-
piddada; waid kui ta ütles: need täp-

pilissed Talled peawad sinnul Patsaks
ollema, siis teggid nemmad keif täppi-
lissed, ja kui ta ütles: need lappilissed;
siis teggid nemmad keif lappilissed Talled.

§. 197. Ta räkis neile ka ülles, mis
Räsk's ta Jummalalt olli sanud, seält
ärramiinna keige omma Warrandussega
(§. 195.) Temma Raesed heitsid temma-
ga warsi ühte Nousse, ja ütlesid: eks
meie olle kui wõõrad Innimesed ommast
Issast arwatud? ta on meid otse ärramü-
nud, ja ifka meie Omma ärrasõnud —;
keif mis Jummal sinnule on ütelnud,
sedda te!

§. 198. Jakobbil juhtus se Onneks,
et Laban olli kaunist kaugele Koddunt
ärralainud, omma Lambaid nütma.
Jakob wõttis siis Rätte, ja panni om-
mad Lapsed ja ommad Raesed Kammelide
ja

ja satis keif ommad Esjussed, sured ja
pissokessed, mis ta ennesele olli joudnud
sada Mesopotamia Maal, seält ärra,
ja keif omma Barrandust, mis ta en-
nesele olli kockopannud, et ta piddi min-
nema omma Jessa Jsaaki jure jälle Ka-
naani-Male (§. 173.). Ja et Rael olli
Jakobbilt õppinud, Jehowat, sedda el-
lawat Jummalat auustama, siis wõt-
tis temma sallaja need Terawi-Rujud
ärra, mis temma Jessa Baban prufis
fui Jummalaid auustada (§. 80.).

§. 199. Nenda Jakob pöggenes, ja
keif, mis temmal olli, ja läks ülle
Wratti-Jõe (§. 139.), ja sai Rahhoga
tulla senni kui jubba Kanaani-Ma Ka-
jale, Kileadi Mä jure; seäl sai Baban
neid tagga. Se olli temmale teada an-
tud kolmandel Päwal pärrast nende är-
ratullemist, et Jakob olli pöggenend.

Warsi wöttis ta ommad Wennad enne-
se Kosa, ja ajas Jakobbit taaga, ja sai
tedda nüüd Rätte Rileadi Mäggede ju-
res. Seält ei olleks Laban tedda kül-
mitte Heaga lastnud emale miina, kui
Summal ei olleks Unnes Labanile ennast
näitnud, ja üttelnud et ta pidd' ennast hoid-
ma, et ta mitte Jakobbiga Rüdo ei saaks.

§. 200. Jakob olli ommad Telgid ül-
leslönud ühhe Mäe peäle, kui Laban
tedda Rätte sai; ja Laban omma Wen-
dadega löi omma Telgi ülles temma was-
to ühhe teise Mäe peäle. Seäl tousis
nüüd kange Waid Leminne nende seas;
Laban ütles Jakobbile: Miks olled sa
sedda teinud, et sa olled mo Süddame
ärrawarrastanud, ja mo Eüttrid ärra-
winud, nenda kui olleksid nemmad Moõ-
ga läbbi Wangi sanud? Mikspärrast
olled sa sallaja ärrapöggend, ja warg-
sel

fel Bisil minnust ärralainud, ja ei olle
sedda mulle teada annud, et ma sind ol-
leksin ärrasaatnud Römoga ja Paulude-
ga —, ja sa ei olle mind mitte lastnud
minno Lastete Jummalaga jätta —?
Kül olleks Melewald minno Rääs teile
Kurja tehha, agga tei Issa Jummal om
eile minnoga rākinud, ja sedda keelnud.

§. 201. Bimaks nimmetas Laban
weel sedda: Kui sa nüüd ommeti piddid
ärraminne, et sinnul ni suur Himmo
olli omma Issa Maja järrel, mikspär-
rast olled sa minno Jummalad warras-
tanud (need ollid need Terawi-Rujud
(§. 198.))? Jakob wastas se peäle: Sal-
laja ollen ma sepärrest ärralainud, et ma
kartsin ja mõtlesin, et sa ehk wahhest
ommad Tüttrid minno Rääst piddid ärr-
rarisuma. Agga kelle jurest sa ommad
Jummalad leiad, se ärgo jägo mitte

Elusse! Ni julge olli Jakob se peäle, et temma Teada ühtegi warrastud Usia ta jures ei piddand ollema (S. 191.), sest et ta sedda tõssist ja õiget Jummalat kartis kes Waraust ja üllekohtust Usia ei woi sallida. Agga Jakob ei teadnud mitte, et Rael need Kujud olli warrastand.

§ 202. Baban otsis siis läbbi Jakob-
bi Telgi ja Lea Telgi, ja nende kahhe
Ummardaja Silpa ja Pilla Telgi (S.
183.), ja ei leidnud ommaid Jummalad
mitte. Wimaßs tuli temma ka Raeli
Telgi: agga Rael olli need Terawi-Ku-
jud ärrawõtnud ja omma Kammel Sad-
dula alla pannud, ja istus nende peäl.
Baban otsis ja katsus omma Kättega kei-
se Telgi läbbi, ja ei leidnud neid mitte;
sest Rael jäi istuma, ja ütles omma
Jõsale: Urgo sago so Meel mitte pah-
haks, et ma sinno ees ei woi üllestousta,
sest

sest et ma õige tervise ei olle. - Nenda Eaban otsis ilma-aego, ja ei leidnud mitte ommad Terawi-Rujud, mis ta omma Jummalatteks nimmetas (§. 201.).

§. 203. Siis Jakobbi Wihha süttis põllema, ja ta hakkas kowwaste waidlema Eabaniga ja ütles: Mis on mo ÷lleastminne, ja mis on mo Pat, et sa mind ni kurbaste olled tallaanud? Sa olled nüüd keif mo Isjad ja Riustad Kättega läbb katsumud; mis olled ja leidnud keigest omma Maja Riustadest? Vanne se wälja seie meie Wandade ette, et nemmad meele mollematte wahhel Digust moistwad! Need katsumend Nastad ollen ma sinno jures olud; so Lambad ja Riised ei olle minno Kae all ärralonud, ja ühtegi Tükki so Karlast polle ma mitte sõnud: mis Wersalistest olli murtud, sedda ei olle ma mitte so

Rätte tonud, waid minna piddin sedda
maksma: ja minno Käest küssisid sa
sedda mis Pärwa. Ujal, ja mis Ose ärra-
warrastadi.

§. 204. Nenda kais mo Kässi sinno
jures! Pärwa-Ujal tahtis Pallaw, ja
Ose Kilm mind ärrawötta, ja nro Unni
läks mo Silmist ärra. Ma ollen sedda-
wisi kaks kümmeend Aastad olnud so Ma-
jas; nelliteistkümmeend Aastad ollen ma
sind teninud so kahhe Tüttri pärrast, ja
kuus Aastad omma Puddo-Lojuste pärr-
rast, ja minno Palka olled sa kül küm-
mekord teistwisi seädnuud. Kui ei olleks
minno Issa Zummal mitte mo jures ol-
nuud, kül sa olleksid nüüd mind tühjalt
ärrasaatnuud; agga Zummal on mo
Hädä ja mo Rätte-Baewa nälnud, ja
sind sepärrast eile nominud (§. 200.).

§. 205. Baban tahtis käl weel paljo
wasto räfida, agga ta näggi, et ta ei
woind eddasi sada, sepärrast ütles ta
Jakobbile: Tulle, teme ühte Seädust,
minna ja sinna, ja se olgo Tunnistus-
seks minno ja sinno wahhel! Jakob seä-
dis siis jälle üks suur Kiwwi püsti ülles
Sambaks (§. 178.), ja ütles Babani
Wendadele: Noppige Kiwwa kofko! ja
nemmad kandsid Kiwwa ühtekofko, ja
teggid ühhe Kiwwi-Kangru, ja söiwad
seäl se Kiwwi-Kangro peäl õige Söbra
Wisi.

§. 206. Ja Baban panni se Paiga
Nimmi Miispa, e on, üks Watawis-
se-ehi Wahrimis e Paik; sest ta ütles:
Kül Jehowa wahhib minno ja sinno
wahhel, kui meie teine teise jurest ärra
olleme, kui sa mo Tütrid waewad, ja
kui sa Naesi wõtiad minno Tütrarde
kõrwa!

Kõrwa! Ükski Innimenne ei olle meie ju-
res, agga wata, Jummal on Tunnis-
tus-Mees minno ja sinno wahhel! Ja
siin on se Riwwi-Kangur ja se Sammas
need olgo Tunnistusses, et minna ei
tahha selle ülle sinno jure tulla, ja et sin-
na ei tahha ülle se Riwwi-Kangru ja
ülle se Samba minno jure tulla, Kurja
teggema. Abraami Jummal, ja temma
Wenna Naori Jummal (S. 139.), moisi-
ko Sigust meie wahhele! Jakob tootas
sedda keik Rõmoga, ja wandus selle tõs-
sise Jummalajures, kedda temma Issa
Issaak kartis, ja ohwerdas Ohwerid seäl
Mäe peäl se Taewa ja Ma-Jummalale.

§. 207. Teisel Homikul tousis Baban
warra üles, ja jättis Jummalaga om-
ma Tüttardele ja nende Poegadele, ja
õnnistas neid, ja läks omma Wenda-
dega taggasi omma Kojo. Ja Jakob
haf-

hakkas ka jälle eddasi minnema omma
Teed, ja Jummalä Inglid uaitasid en-
nast temmale kui üks suur Sodawäe-
Hulk, et temma Ust ja Lotus Jummalä
peäle woiks sada kinnitud: sest temma
oll Cabanist nüüd kül peäsnud, agga
teine Kartus olli temmal weel ees omma
Wenna Esawi pärrast, kes täis Wihha
oll järrele jänud, kui Jakob omma
Wannematte jurest olli ärraläinud (S.
172.).

S. 208. Jakob läkkitas sepärrast Käs-
susid ennese eli selle omma Wenna Esa-
wi jure, kes ennast Seiri-Male olli as-
sutand ellama, mis Kanaani-Maast ka
Loune pool Otsas olli, Wilisti-Kahwa
Ma kõrwas (S. 154.). Needsammad
Kässud ehk wäljaläkkitud Mehhed pid-
did siis wägga allandikkult Esawiga räk-
ma, ja tedda Jakobbi Issandaks nim-
metama

metama, ja Jakobbit temma Sullaseks;
ja piddid tammale teada wima, et Ja-
kob siitsadik kui Booras Babani jures
ellanud ja tannini jenna wiwinud, agga
niid taggasi tullemas olleks, ja paljo
Hargi ja Eeslid, ja Puddo-Lojusfid,
Ja Sullasid ja Ummardajaid temmaga;
ja ta lasseks omma Jessandalt Esawilt
sedda palluda, et ta Arms woiks ta
Melest leida.

S. 209. Need Rässud Pälsid seäl, ja
tullid jälle taggasi Jakobbi jure ja ütles-
sid: Meie salme so Wenna Esawi jure,
ja te nma tulleb so wasto ja nelli adda
Meest temmaga. Ni wäggewaks ja
rikkaks olli Esaw sanud se Uja sees, kui
Jakob ärra olli olnud. Kui Jakob sedda
kuis, siis kartis ta wägga ja temmal
oll. kitsas Rå. Ja jagas feif omma
Nahwas, ja ommad Puddo-Lojussed,
ja

ja ommad Weiksed ja Kammelid kahhe
Zäusse, ja satis lggauht Zäggo isse
Eed minnema, ja ütles: Kui Esaw
tulleb se ühhe Hulga peäle, ja lõõb sedda
mahha, siis woib ommeti se teine Hulk,
ehk Zäggo, mis üllejääb, ärrapeasda.

§. 210. Agga se Keigeparras Nou olli
se, et Jakob ennast Palwega allandas
Zammala ette, kes temma Kaitšia ikka
olli olnud, ja omma Zaewa Sõa-Wäe
Hulga läbbi (§. 207.) weel keik Kurja
temmast wois ärrakeelda. Ta lugges
nenda: Oh Jehowa! — minna ei olle
middagi arwata keikide Heateggemiste
wasto, ja keige se Truusse wasto, mis
sa minnule omma Sullasele olled teinud!
sest omma palia Keppiga ollen ma ülle
Jordani-Jõe läinud senna-miines; ja
nüüd (taggasi-tulles) ollen ma kahheks
sureks Hulgaks sanud. Oh! peasta
mind

mind müüd ärra mo Wenna Käest,
Eſawi Käest, ſeſt minna kardan tedda,
et ta tulleb ja mind mahhalööb, ja Em-
mad Paſtega hopis!

§. 211. Ja ſeſſammal Öſel wöttis ta
Pelgeſt ſeſt, mis ta Käte ſai, monni
Tuf Lojuſt, omma Wenna Eſawile An-
di ja Melehead läkkitada. Mis ſuur Lo-
juſte Warrandus Jakobbil on olnud,
Pabani jureſt ärratulleſ, woib iggawitſ
ſeſt armata, et ſe paljas And agga, mis
ta Eſawile läkkitas, olli kaſſſadada Rit-
ſe, ja kaſſſkümmeſend Sitko; kaſſſadada
Emma - Lammaſt ja kaſſſkümmeſend Jä-
ra; kolm kümmeſend immetajad Kammelid
ja nende Warſad; nellikümmeſend Pehma
ja kümme Warſi; kaſſſkümmeſend Emma-
Eeſlid ja kümme Eeſli - Warſa. Need
andis ta omma Sullaste Käte, igga
Suggu Kärru iſſopäinis, ja ütles, nelle:
Min

Minge minno ell, ja jätke Maad igga
Karja wahhele.

§. 212. Ja ta kaskis sedda essimest,
ja ütles: Kui mo Wend Esaw so wasto
tulleb, ja sinnult küsib, kelle pärralt sa
olled, ja kus sa lähhed, ja kelle pärralt
need on, mis sinno ees? Siis ütles: Se
on so Sullase Jakobbi And, mis mo
Issanda Esawile läkkitakse; ja sinno
Sullane Jakob on isse ka meie tagga
tullemas. Nenda kaskis temma ka sed-
da teist, ja sedda kolmat, ja keik neid,
kes nende Karjade pärrel käisid, ja üt-
les: Sedda möda peate teie räkima Esa-
wile, kui teie temma jure sata. Ja
mötles seäl jures sedda, ja ütles: Ma
tahhan katsuda tedda ärraläppitada nen-
de Andidega, mis mo eli käiwad, ja
pärrast sedda tahhan ma ta Siimad näh-
ha sada, ehk ta siis wahhest minnust
Luggu peab.

§. 213. Etenda se And läks temma ell,
lgga Suggu Lojussid issepäimis; ja se
peäle wõttis temma weel selsammal Dõl
omma kaks Maest ja omma kaks üm-
mardajad (§. 183.), ja omma üksteist-
kümmeend Poega (§. 188.), ja fatis neid
ülle Zabbofi-Jõe ühhest maddalast Koh-
hast läbbi; ja keik, mis temmal olli,
fatis ta seält ülle, ja jät üksi weel jär-
rele. Seäl näitas Jummal ennast tem-
male immelikkul Wisil ja Innimesse
Maul, 1 Mos. 32, 25 26; ja Jakob olli
ni kindel ja julge uskus, et ta ütles;
Ei ma lasse sind mitte ärra, kui sa mind
ei õnnista! Ja Jummal õnnistas tedda
seäl, ja ütles: So Nimmi ei pea mitte
ennam Jakobiks hütama, waid Is-
rael peab so Nimmi ollema. Sesamma
läbbi nimmetati temma Sugguwõssa
parrast sedda Israeli-Kahwas, ehk
ka Israeli Lapjed. Ja sesamma Nimmi
Israel

Israël ei tulle mitte ärraseggada Ismaeli
Nimnega, kes Abraami Poeg Ha-
garist olli (S. III.).

§. 214. Ja Jakob panni selle Paiga
Nimmi Pnuel, se tulleks meie Keeli õõl-
da Jummalale, sest et Jakob üt-
les: Ma ollen Jummalat Pallest Pal-
lesse näinud, ja minno Hing on peäste-
tud. Ja Pääw tousis, kui Jakob
Pnuelist ärra ehk möda läks, ja sest
Ajast lonkas ta omma teist Pusa.

§. 215. Müüd tuli ka Esaw ta was-
to, ja need nellisadda Meest temmaga,
(S. 209.). Kui Jakob neid näggi, seä-
dis temma omma Maestele igga Emma
jure ta ommad Papsed; ta panni ette
Dtsa need ümmardaiad Pilla ja Silpa
omma Pastedga (S. 185. 186.); nende
tahha seadis ta Lea ja temma Paped
(S. 184.

(S. 184. 187.), ja teigetwimaks Kael ja temma ainus Poeg Josef (S. 188.). Temma isse läks nende eli, ja rāis Kartust kummardas temma seitse kord Mani, senni kui ta sai omma Wenna jure. Agga Jummal olli Esawi Süddant jo pöör nud, ja teik Wihha seält kustutand: Esaw jooksis ta wasto, kui ta omma Wenda näggi, ja hakkas ja heitis tem ma ümber Kaela, ja nemmad nutsid Rõmo pärrast mollemad!

S. 216. Kui Esaw need Raesed ja Lapsed näggi, küsis temma; Kes on need, kes so jures ehk kajas on; Jakob ütles: Need on need Lapsed, mis Jummal so Sullseale Armust on annud. Ja Jakob laskis neid liggi tulla, esiti need üm mardajad ja nende Lapsed, siis Lea ja temma Lapsed, ja pärrast Kael ja Jo sep: teik need piddid Korra pärrast liggi tulle

tullema, ja Esawit kummardama, ja
temma wõttis nende Terwissed wasto.

§. 217. Siis küsis Esaw: Mis sa
tahhad keige nende Karjadega, mis min-
no wasto on tulnud? Jakob ütles: Et
ma Armo leiafsin omma Issanda Me-
les! Esaw wastas: Minnul on neid kül-
mo Wend! Pea agga sedda ennesele,
mis sul on! Agga Jakob käis wägga
temma peäle, ja pallus, et ta sedda An-
di temma Käest piddi wastowõtma, se-
parrast, et Esawil ni hea Meel temmast
olnud; ja ütles: Wõtta nüüd minno
Onnistus wasto, mis sulle on todud,
sest et Jummal mulle sedda. Armust on
annud, ja et minnul sest kül on! Siis
wõttis Esaw sedda wasto.

§. 218. Esaw pallus ennast se peäle
temma Seltsi, ja tahtis omma Rahwa-

ga ta ees kōja; agga Jakob ei tahtnud
tedda mitte kauaks ustuda, ja pallus
sepārrast wāgga wasto, ja ütles: Mo
Jesand teab, et need lapsed on wāeti-
mad, ja et mul immetajad Pehmad ja
Puddo-Lojuksed Kaela peäl on; kui neid
üks ainus Pääw lialt aetakse, siis woib
keik se Karri ärrasurra. Mo Jesand
mingo agga omma Sullase eli; ja min-
na tahhan omma Joudo möda tasia
järele ajada, nenda kui Karri jouab
kāia, ja need wāelimad lapsed ka, senni
kui ma tullen omma Jesanda jure Sei-
ri-Male. Esaw ütles: Ma tahhan siis
sinno jure jätta monned sest Rahwast,
mis minno kāsas on; agga Jakob üt es:
Mis tarwis sedda, kui ma agga Armo
leian mo Jesanda Melest!

S. 219. Esaw pōras siis selsammal
Pāwal omma Teed taggasi jälle, senni
kui

Kui ta sai Seiri-Male, mis parrast sed-
da Edomi-Ma nimmetadi, ja temma
Sugguwõssa hūti Edomi-Nahwas, se-
parrast et Esawit ennast olli hakkatud
Edomiks nimmetama, siis kui ta tussis
Jakobbilt rüpada sest punnasest, sest
punnasest —, kui ta omma esimesse-
Sündimisfe-O gust temmale müüs (S.
153.) ja unname on Ebreä-Reeli Edomi.

S. 220. Jakob ei tõttand koggonist
Esawi järrele, ja ei sanud ehk ke gel om-
ma Elo-Ajal mitte Seiri-Male; ta
läks Pnuelist (S. 214.) nattoke Maad
agga eddasi esimest Puhko, seäl leidis
ta head Karja-Maad, ja ehhitas enne-
sele Hone senna, ja omma Weistele
teggi ta Mojad, ja panai jelle Paiga
Mimmi Sükkot. Kui ta seäi Tük Alega
sai ellanud, siis tull temma ülle Jorda-
ni-Jõe (S. 210.) keske Kanaani-Ma-
sisse

1
sise jälle, mis temma Sündimise-
Maaks olli armata. Rahhoga ja hea
Terwisiega aitas Jummal tedda sen-
na taggasi, nenda kui ta temmale olli
tootand, siis kui ta Põggenemas olli
omma Wenna Esawi eest
(S. 178.).

